చీకటి బతుకు

'కోనయ్యా!'

నేను ఆ ఇంటికి రాగానే వినవచ్చిన మొట్టమొదటి పిలుపూ, విసుగు విసుగానికి వినిపించిన పిలుపూ అది. నిజానికి ఆ కోనయ్య ఏ కొండకోనల్లో ఉన్నాడా అనిపించేది. ప్రతి వాళ్ళూ కోనయ్యా, కోనయ్యా అని కొంప లెగిరి పోయేట్లు పిలిచే వాళ్ళు. నా వొళ్ళ పిల్లైనా ఆ కోనయ్యా అనే వ్యక్తి నా కన్నులకు కనిపించనే లేదు సరికదా, గొంతుకూడా వినిపించ లేదు. ఎన్నో సార్లు అనుకున్నాను, ఏదో కావాలని గట్టిగా కేక వేసి ఆ కోనయ్యని పిలవాలని. ఎప్పు డా సమయం రానేలేదు. ఏం కావాలో అది ఆ క్షణానికి ఎలా తెలుసుకున్నాడా అని ఆశ్చర్యపోయేంత అందంగా అన్నీ అమర్చే వాడు. నా క్కావలసిన దాని కోసమని పిలిచినా అర్థముంది. అనవసరంగా పిలిస్తే ఏం బాగుంటుంది? అది ఇదికాక నా కంత తీరుబాటు మాత్రం ఎక్కడుంది?

ఆఁ. చెప్పటం మరిచాను కదూ? అన్నట్లు [illegible] పోస్టు గ్రాడ్యుయేటునయ్యాక నాలుగేండ్లు [illegible] పక్కైనయ్యాక నా పేరు దేశమంతా మోగిపోయింది. హైదరాబాదులో జరుగుతున్న అఖిల భారత నే[illegible] వైద్యుల మహాసభలో మాట్లాడేందుకు ప్రత్యేకంగా

విటుడిగా వెళ్ళాను. హైదరాబాదులో ప్రొఫెసర్ పురుషోత్తంగారు నేను మొదటి నుంచి అభిమానించే వ్యక్తి. పురుషోత్తంగారూ, నేనూ ఒకే కలాశాలలో కలిసి కొన్నాళ్ళు కాదు, కొన్నేళ్ళు పనిచేశాం. ఆయన నివర్తైన నిజాయితీపరుడు. అందుకే కాబోలు ఎప్పటికీ [illegible] కి [illegible]పోయాడు. ప్రొఫెసరు గిరి [illegible] తృప్తి పడి అక్కడితోనే ఆనంద పడిన [illegible]బరుడు. ఎప్పుడు నేను హైదరాబాదు వచ్చినా నేను ఆయన దగ్గిరే ఉండిపోతాను. పైగా పురుషోత్తంగారికి ఎవరూ లేరు. బోలెడంత అర్థం [illegible], ఆయనకి సరైన సాధ్వి పూర్ణమ్మగారు. [illegible] వేసం లోగిండా అందుకే అందినంత అందించే [illegible] అన్నపూర్ణగారు. ఆమె అనురాగం, అభిమానం [illegible] ఆదరించుకుని ఉ[illegible]. [illegible] వచ్చి నప్పుడు చూసేవాడు. ఇప్పుడే ఆ పేరు [illegible]. పేరు [illegible] ఇప్పు[illegible] పెట్టేశాను. నా మొదన్నా కానీ ఆ ఇంటిలోని వాళ్ళ గుండె కోవెల్లో కూచున్నాడని. అంతే కాదు, వాడి [illegible] చూడాలనీ, ఆ కో[illegible] ఎదో చూడాలనీ తహతహ [illegible] బయలుదేరిందికూడా నాలో. సాయంకాలం ఎప్పుడో మాట్లాడబోయే టాపిక్ మీద ఏవేవో పుస్తకాల నన్నిటినీ రిఫర్ చేసి పంది పాయింట్స్ నోట్ చేసు[illegible]న్నాను. ఎందుకో కానీ నా మనసులో ఈ కో[illegible] అనుకోకుండా [illegible]వాడు. అంతే. పాయింట్స్ [illegible] పాయింట్స్‌దయింది. నా ఊహల్లో ఓ వ్యక్తిని—కో[illegible] చిత్రించుకున్నాను. గుబురు మీసాలూ, [illegible] రూపం, [illegible] నోరూ, మాసిన [illegible]... పెంగిన సదుసు, [illegible] తల, ముడతలు [illegible] చర్మం, వీటన్నిటిని మించినవి ఆ మెరుస్తున్న కళ్ళు... నిశితమైన కళ్ళు... కళ్ళలో [illegible] మిటుకా, తెల్లటి పొర—అది 'కాటరాక్ట్' [illegible]. లేదా... [illegible] ఏదయినా ఓ చిన్న ఆపరేషన్... నా ఆలోచనల [illegible], [illegible] ఆవేశన్నే [illegible] అని. పురుషోత్తం [illegible] సొంతంగా పోదు[illegible] ప్రయోగించి, ఏవేవో [illegible] కిందుగచేసి, తలని [illegible] కుర్చీలో కూలబడిపోయాను. మెదడు బరువెక్కినట్టయింది కా[illegible]...

"కాసీ పుచ్చుకోండి, బాబూ?"

నా గొంతులో గుర గుర లాడుతూన్న భావమూ, [illegible] రెండూ కలిసి మాట్లాడాయి. అప్పుడింత అబ్బుర పడి తల తిప్పి చూశాను.

"కోనయ్యా..." అన్నానంటే నేనూ ఆ కోనయ్యని అన్నట్టు.

"నా పేరు [illegible]య్యండి..."

మరయితే ఆ కోనయ్యెవరూ? అని అడగాల నుంది. [illegible] నా 'ఎక్స్‌పెక్టేషన్సు' ఇలా చల్లయి పోయి నప్పుడు నే బాధరించే దొకటే. మౌనంగా ఉండటం. [illegible] చేశాను. బల్లకి ఓ పక్క మున్న కాఫీ కప్పునీ, [illegible] మీది పూల లతల 'డిజైన్' నీ, కప్పులోంచి వచ్చే వెగటు పొగలనీ, పొగల వాసనలనీ—ఆఘ్రాణిస్తూ గెడ్డం కింద చేయి ఉంచుకుని ఏదో ఆలోచిస్తూండి పోయాను. "ఎవరీ కోనయ్య? ఏడీ ఆ కోనయ్య...?"

టంగ్‌న గడియారం గంట కొట్టింది.

డబ్బు వున్నవారికే ఈ లోకం దాసోహం అంటుంది. వారికే అన్ని సుఖాలు, సౌకర్యాలు అమరుతాయి. మనసున్నవాడినీ, హృదయమున్నవాడినీ ఎవరూ పట్టించుకోరు. 'తన' వారి [illegible] 'ప్రేమ'—కలవారికన్న పేదవారికే ఎక్కువ అని, దాన్ని డబ్బుతో, సంపదతో కొలవ వీలుకాదని, 'హృదయ' మున్న ఏ కొద్దిమందికో కాని అర్థం కాదు.

ఆలోచనలకి స్వస్తి చెప్పి ప్రసంగ వ్యాసాన్ని పూర్తి చేయటానికి ప్రారంభించాను. కళ్ళు. కళ్ళు మానవుని జీవితానికి ఎంత ప్రముఖ్యమైనా తెలుస్తూ వాటి అందాలు ఎలా తెలుసుకో [illegible]—తెలిసి[illegible]. పూర్వం నుంచీ ఎందరు కవి పండితులు తమ వచ్చిన కళ్ళ ఎలా ఉండాలి, ఎలా ఉంటాయి అంటూ ప్రాకారో ఉదహరించుతూ, ప్రాచ్య, పాశ్చాత్య దేశాల మహోన్నతు[illegible] క [illegible] ఇచ్చి మొదటిపేరా ముగించాను. ఆ పేరాను కాని వింటే నేను కళ్ళ డాక్టర్‌ని అనుకోరెవరూ, కళాకారుణ్ని అనుకుంటారు. కవితా రసస్ఫూర్తి అందులో ఉంది. రెండో పేరాని మొదలు పెట్టాలి. అమెరికా, బ్రిటన్, రష్యా నించి వచ్చిన మెడికల్ జర్నల్స్ తిరగేసి నాను కావలసిన పాయింట్స్ దగ్గర కాగితాలకి [illegible] పెట్టి ఉంచాను వాటి కోసం...

"అయ్యా..." పక్కకు తిరిగాను.

కళ్ళను చికిలించి, బొమలని ముడిచేసి, ఆ ఏమిటి నీవు, ఏం కావాలి అన్నట్లుగా చూస్తూనే ఆ వ్యక్తిని పూర్తిగా పరిశీలించాను.

'ఏం లేదు బాబూ! తమరు ...'

ఆఁ... చెప్పూ..."

'మధ్యాహ్నం నించీ చూస్తున్నాను అక్కడే కూచుని వ్రాసుకుంటున్నారు. మీ రెడ్డైనా ఫలహారం ...'

'అమ్మగారు లేరూ?'

'ఆరే ఎంపినారు, బాబూ?' అంటూనే దూరంగా ఉన్న బల్ల మీద వేడి వేడి పెసరట్లు ప్లేట్లలోంచి తీసి ఉంచాడు. కొబ్బరి పచ్చడి వాసన కోర్కెలని పెంచుతూంది. ఆత్మారాముడు అల్లరి చేస్తున్నాడు. కాగితాల మీద 'పేపర్ వెయిట్' ఉంచి, పెన్ మూసి చేతులు కడుక్కునేందుకు బాత్‌రూమ్‌లోకి వెళ్ళొచ్చాను. ఆ వ్యక్తి అక్కడే నిలుచుని ఉన్నాడు. తుండుగుడ్డతో శుభ్రంగా చేతులు తుడుచుకుని సావకాశంగా తిన టానికి ఉపక్రమించాను పెసరట్లని. అంతవరకు అక్కడ నిలుచున్న ఆ వ్యక్తి అప్పుడే వెను తిరిగాడు వెళ్ళటానికన్నట్టు.

'ఆగు' అన్నా న్నేను.

తిరిగి నన్ను చూసి నా కనుసన్నల నర్థం చేసుకుని భుజంమీది గుడ్డతో నేలమీది దుమ్ము దులుపుకుని కూర్చున్నాడు, నా వేపు చూస్తూ. కొబ్బరి పచ్చడిలో పెసరట్టు ముక్కను ముంచి నోట్లో ఉంచుకుని నాకేసి చూస్తున్న ఆ వ్యక్తి కళ్ళల్లోకి చూశాను.

'ఓహో! ఏమి కళ్ళు! ఎంత అందంగా ఉన్నాయి! ఏమూటింత కాంతి! నా సర్వీసులో ఇంత చక్కని కళ్ళను,

ఆరోగ్యవంతమైన కళ్ళను నే నెప్పుడూ చూసి ఎరగను. ఇంతింత పెద్దవిగా ఉన్నాయి. ఆరుచేతులుం తున్నాయి. అందంగా అచ్చం నీలిరంగులో ఉన్నాయి. అరవిచ్చుకున్న తామర పువ్వులలా ఉన్నాయి. ఎక్కడా ఏం మలినం లేనట్లు స్వచ్ఛంగా ఉన్నాయి. కళ్ళు మనస్సుని తెలుపు తాయా? తెలిపితే ఆ వ్యక్తి హృదయం ఎంత నిర్మలమో?

'బాబూ!' అన్నా డా వ్యక్తి ఆశ్చర్యంగా రెప్ప వాల్చక చూస్తున్న నన్ను చూసి కొద్దిగా కదలివచ్చాడు.

'ఆఁ' అన్నా న్నేను.

'ఏం బాబూ, కొబ్బరి పచ్చడిలో కొద్దిగా కారం ఎక్కువయిందా లేక పెసరట్లులో ఏమన్నా...'

'ఆహాఁ... పోఁ... అదేం లేదు' అన్నాను. నిజానికి నేను అతను చెప్పే దన్ని కాదు, అతని కళ్ళను చూస్తున్నాను.

'నీ పేరు?'

'కోనయ్య.'

కోనయ్య! ఇతడా కోనయ్య! కోనయ్య వయసుకోసి కాదా? ఏది—వలభయ్యన్నా లేదే? మీసాలు నెరవనే లేదు. కళ్ళలో చెలిమి, కండ్లలో కలిమి, గుండెలో బలిమి ఇంకా చెరగనే లేదు. ఇతనా కోనయ్య!

'కోనయ్యా ... నీ దే ఊరు?'

'ఏం, బాబూ?'

'ఏం లేదు నీ పేరు కొత్తగా ఉంటేనూ?'

'పేరులోను, ఊరులోను ఏముంది, బాబూ?'

నిజమే. ఏముంది? ఏమీ లేదు. కాకపోతే ఈ కోనయ్యకి—ఈ కోవ్‌కిస్కీకి— దొరికిపోయానే అన్న బాధ తప్పనిస్తే. అయినా అతనంటే ఏదో ఆత్మీయత కలిగింది. ఆకర్షించింది కళ్ళు. అవే ... అవే నన్ను, ఆత్మని బంధించి దగ్గరకు చేస్తున్నవి.

'మాది తాడిపత్రి, బాబూ.'

'తాడిపత్రా?'

'అవును, బాబయ్యా. మీకు తెలిసే ఉంటుంది.'

'విన్నానులే ...' ఎప్పుడో, ఎక్కడో చదివిన వాక్యం గుర్తుకు వచ్చింది తాడిపత్రి ... ఆ ఊరి దేవాలయాలా ...

'మా ఊరి కాడ ఆలయాల దగ్గర రెండు కొండల మధ్దెన కోన ఉంది. లోయ అంటారే ఆ మాదిరి. ఆ కోనలో దేవుడున్నాడు. ఆయన్ని రంగనాయకులంటారు. కోనరంగ నాయకు లంటారు. కోనయ్యా అని మా పంటోళ్ళు అంటాంటారు వరకులే...'

కోనయ్య చెబుతూన్న కథనాన్ని [illegible] భుజం మీదికి వేసుకుని జగ్ లోంచి గ్లాసులోకి [illegible] వంచి తెచ్చిఇచ్చాడు. గడగడా తాగేశాను. [illegible] లోంచి పొగలు కక్కుతున్న కాఫీని నా ద[illegible]

జోస్యము విద్యాసాగర్

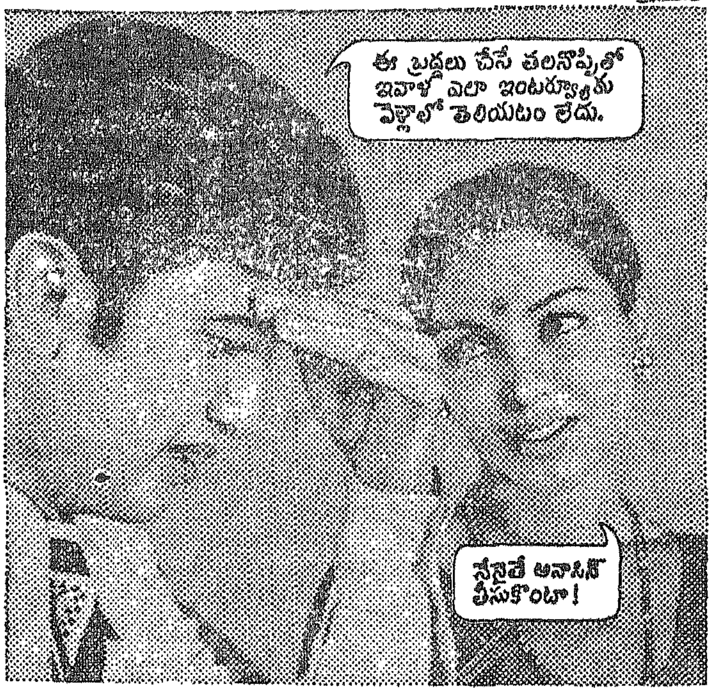

సత్వర నివారణకు శక్తివంతమైన మరియు విశ్వసనీయమైన అనాసిన్ తీసుకొనండి.

బలీయమైనది! అనాసిన్ నొప్పిని త్వరితంగా తగ్గిస్తుంది ఎందువల్ల నంటే ప్రపంచమంతటా డాక్టర్లు సిఫారసు చేసే బాధా నివారక పదార్థాలను అది ఎక్కువగా కలిగియున్నది.

విశ్వసనీయమైనది! అనాసిన్ డాక్టరు ఇచ్చే విశ్వసనీయమైన ప్రిస్క్రిప్షన్ లాగా ఒక మందుల మిశ్రమం. అందువల్లనే లక్షలాది ప్రజలు అనాసిన్‌ను తీసుకొంటారు మరియు సిఫారసు చేస్తారు.

జలుబులు మరియు ఫ్లూ, తలనొప్పి, నడుము నొప్పి, కండరాల నొప్పి మరియు పంటి నొప్పికి బాగా పనిచేస్తుంది.

శక్తివంతమైన మరియు విశ్వసనీయమైన
అనాసిన్

భారతదేశపు ఎక్కువ జనప్రియమైన నొప్పి నివారిణి.

Regd. User of TM: Geoffrey Manners & Co. Ltd. 42-6/78

బాగోమన్నట్టు చేతో గ్లాసుని, కాఫీ కప్పు అంద కున్నాను. ఒక్క గుటక మింగి... 'ఏమేమున్నా ఉందా?' అన్నాను.

'ఏన్ని మిఠాయిలో! బాబయ్యా—చెప్పండి, మీకేం కావాలన్నా సిద్ధం చేస్తా. ఏం కావాల్నా?'

'నీ కథ!'

'నా కథా! వాటేం చేసుకుంటారు, బాబూ మీ. ఇనంటోడి కథ ఇవి ఏం తెలుసుకుందామని, బాబూ. నేను ... నేను దౌర్భాగ్యుణ్ణి, బాబూ!' ఎందుకోగాని అంత పెద్దల్పు కళ్ళల్లో ఆపుకోకుండా నీళ్ళు నింపు కున్నాడు కోనయ్య. చలించిపోయా న్నేను. ఇంత పెద్ద చెరువులో రెండు కలువలు నిలుచుకున్నట్టున్నా యీ కళ్ళలోని నీలి గుడ్లు. ప్రవాహంలా పొంగి పొర్లిన ఆ కన్నీటి చుక్కలు ఎండి ఎండని కరకు బుగ్గల మీద చిన్ని చిన్ని ముత్యాల్లా ఒక్క క్షణం నిలిచి గబుక్కున జారి కిందికి పడిపోయాయి. సూర్యకిరణాలు ప్రతిబిం బించితే మెరిసి పడే చేపల్లా ఎగురుతున్నాయా కళ్ళు రెప్పల్ని రెపరెపలాడిస్తూ ఉంటే. టంగ్ టంగ్ మని మరోసారి గంట కొట్టింది.

"లేవండి, బాబూ. మీరు తిరిగి పని చేరుకో వద్దూ? ప్రాపిసెయ్యం కా ఉవద్యాపిన్ని లేగి. నే పోతాను."

కోనయ్యకి అన్నీ తెలుసు. ఎవరెవరి అవసరాలకి తగినట్టు వారి వారి కవి అందించే నేర్పూ ఉంది ఉద్యోగ ఉంది. ఆవేశాలని ఆకాశానికి ఎత్తేయకుండా ఆపేయా లనే తీర్పూ ఉంది; ఓర్పు ఉంది. ధ్యానం ప్రాప్తి రాలన్న నిబంధన ఏదీ లేదు. పాయింట్స్ అయితే నోట్ చేసుకునే ఉంచాను. కవిత వ్రాసే పాయింట్స్ లాటాకు భావాలు మనసులోనే ఉంచుకున్నాను కనకను ధ్యానం కోసం బాధపడ తలచుకో లేదు నేను.

కాని పోతానన్న కోనయ్య పోలేదు. 'వార్డ్ రోబ్' నుంచీ ఆ నాటి 'మీటింగ్'కి వేసుకు పోవాలిసిన నీలి కోటు, ప్యాంటు బయటికి తీసి హేంగర్స్‌కి తగిలించాడు నా కోసం. కోటుకి గుచ్చుకునేందుకు ఫ్లవర్‌వేజ్‌లో ఉంచిన ఎర్ర గులాబీని తీసి ఉంచాడు పక్కన.

"బాబూ?"

సిగరెట్ పొగల్ని గుప్పున వదిలి అతని కేసి చూశాను. ఆ కళ్ళు ఎందుకో మరింత వెలుగుతున్న ట్లనిపించాయి నాకు.

"తమరేమిటి వ్రాస్తుంటారు, బాబూ? కథలా?"

"కాదు— కోనయ్యా! కాదు. వెతలు."

"ఎవరివి, బాబూ?"

"గుడ్డాళ్ళవి."

"అంటే?"

"తెలియదా, కోనయ్యా. నేను డాక్టర్ని. కళ్ళ డాక్టర్ని. కళ్ళ రోగాలు నయంచేసి కుదురుస్తాను. కళ్ళు తీస్తాను. కళ్ళు తెస్తాను."

కోనయ్య లాంటి దానయ్యలకు నా గురించి, నా పేరు గురించి, నా ప్రతిభను గురించేం తెలుస్తుంది? నేను చెప్పుకుంటే తప్ప. చెప్పుకునేందుకు అవకాశం దొరికినప్పుడు వదిలి తరవాత బాధపడే తత్వం కాదు నాది. అందుకే క్లుప్తంగా నా గురించి కోనయ్య చెవిలో వేసి గర్వంగా తల ఊచి- మెడకి తగిలించు కున్న టై ముడిని సర్దించుకున్నాను అతని కేసి చూసి.

"రోగాలు కుదురుస్తారు. కళ్ళుతెరిపిస్తారు. గుడ్డోళ్ళకు గుడ్లు తెస్తారు. అసలు కన్నుల్లేని వాళ్ళకూ..."

"ఇన్ని చేయగా లేంది అది ఏమాత్రం కష్టమా?" అన్నాను చేతి వాచి టైమ్ చూసుకుని. ఇహ కోసయ్యతో మాటలు పెంచటం ఇష్టంలేక (బ్రీఫ్ కేస్‌ని సర్దుకుని చేత పుచ్చుకుని గబగబా ముందుకు సాగిపోయాను. మీటింగ్‌కి టైమ్ అవుతుందని ఖాళీ చేసిన కాఫీ కప్పుల్నీ, ప్లేట్లనీ తీసుకెడుతున్న కోసయ్యని వదిలేసి.

మీటింగ్‌లో నా ఉపన్యాసానికి ఎక్కువ ప్రశంస వచ్చింది. మేధాసంపన్నులైన వైద్యు లెందరో నా ఉపన్యాసంలో ఎన్నో అంశాలు నచ్చాయన్నట్లుగా ప్రత్యేకంగా అభినందించారు స్టేజి మీదికి వచ్చి మరీ. 'టీ.యస్. యూ వారి జీనియస్' అంటూ ఓ పద్మశ్రీ గ్రహీత అయిన డాక్టర్ వచ్చి భుజం చరిచాడు ఆప్యాయంగా. ఏం కావాలి అంతకు మించి. ఆ రంగంలో కాకలు దీరిన మేధాసంపన్నుల మన్ననలను బడయటం తక్కువపనేంకాదు. ఎందరో పత్రికా ప్రతినిధులు ఫోటోలు తీయటం మాత్రమే కాక టేప్‌రికార్డు చేసిన నా ఉపన్యాసాన్ని తమతమ పత్రికల్లో ప్రచురించి, తద్వారా ఎందరో మెడికోకి నా సహాయం చేస్తామన్నారు కూడా. విజ్ఞానానికి ఇంత గొప్ప విజయం లభిస్తుందని అనుకోలేదు కూడా. ఆ సంతోషం మనసు నిండా నింపుకుని, తిరిగి ఇంటిదారి పట్టాను. నా మనస్సు ఎంతో ఆనందంగా ఉంది. ఎవరెస్టు శిఖరాన్నెక్కినంత సంబరంగా ఉంది. ఇంటిని చేరేటప్పటికి పది సమయం నయింది. ఇల్లు ప్రశాంతంగా ఉంది. ఊరికి దూరంగా ఉండటం చేత పట్నపు వాసన ఏవీ లేకుండా ఉంది. చుట్టూ వండు వెన్నెల పచ్చగా, తెల్లగా, నీలంగా పరుచుకొని ఉంది. దూరాన కొండ కింద ఉన్న హైదరాబాదు నెన్నెల మేలి ముసుగు వేసుకున్నట్లుగా మంచు తెర కప్పి ఉంది. లోనకు వెళ్ళాలనిపించ లేదు. వెన్నెల అందాలని వేయి సార్లు చూడాలనీ, అనుభవించాలనీ ఉంది.

"బాబూ?"

తిరిగి చూచాను. కోసయ్య నిలుచొని ఉన్నాడు. నిర్మలమైన నీలి కళ్ళలో నీడలేవో కనిపించాయి నాకు.

"కోసయ్యా. . ." అన్నాను కించి దాశ్చర్యంగా.

"భోజనం చేశ్యారా, బాబూ?"

"ఆహా. కడుపు నిండినట్లుంది."

"నిద్ర రావటం లేదా, బాబూ?"

"లేదు, కోసయ్యా. అలా కూచో" అన్నా నేను. పొద్దుట కోసయ్యకీ, ఇప్పటి కోసయ్యకీ ఎంత తేడా ఉంది. ఏదో మార్పు ఉంది. కళ్ళల్లో ఏదో అడగా లనుకున్న కాంక్ష ఉంది. అదేమిటో రాబట్టుకోవాలి. తెలుసుకోవాలి. అదీ త్వరగా.

"ఏం కావాలి, కోసయ్యా?"

"మీరు నా కో సాయం చేయాలి, బాబయ్యా."

"చెప్పు, కోసయ్యా? ఏం కావాలి?" అన్నా న్నేను.

"పెన్నా .. పెన్నా" అంటూ రెండుసార్లు కేక వేశాడు ఉన్నట్లుండి.

"ఎవరా పెన్న?" అన్నాను అదిరిపడి.

"నా ప్రాణం, నా సర్వస్వం. నాకు అదీ, దానికి నేనూ— అంతే. మరెవరూ లేరు. నా బిడ్డ. నా బిడ్డ బాబూ?"

"ఎన్నేళ్ళా?"

"పదహారు ఉండాలి."

దూరంగా వెన్నెల్లో ఓ యువతి నడిచి రావటం చూచాను. ఆమె పెన్న అయి ఉండాలి. హంసలా మెల్లగా, ముద్దుగా చూచి చూచి అడుగులు వేస్తూ వస్తోంది. కట్టుకున్న చీరెని కాదని కొట్టవచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నాయి ఆమె అందాలు వెన్నెల నీడల్లో. చక్కని శరీర సౌష్ఠవం ఆమెది. దగ్గరగా వచ్చి వినయంగా తల వంచుకుని నిలుచుంది పెన్న ... పెన్న అందంలో మిన్న.

"రా, తల్లీ" అంటూ కోసయ్య కూతురికి దగ్గరగా జరిగి ఆప్యాయంగా, అనురాగంగా తల నిమిరాడు.

"కూచోమ్మా" అన్నా న్నేను.

వెన్నెల మసకలో చూడలేకపోయాను. పైగా ఆ చిన్నారి తలెత్తలేని సిగ్గుతో, బెదురుతో ఉంది. తండ్రి పోలికే! అయితే, ఆ చిట్టి తల్లి కళ్ళు అత్యంతాకర్షవంతంగా ఉండాలి. ఆమె కళ్ళు కోసయ్య కళ్ళనే అచ్చిటా అచ్చి పుచ్చుకుని వచ్చుంటే, నిజంగా యువకు లెందరో పిచ్చివాళ్ళయి పోయుండాలి.

"దీనికి అమ్మ లేదు, బాబూ."

"పాపం" అన్నానేను. "ఎలా పోయింది?"

"అవ్వే! కొన్నేళ్ళ కిందట మాట ఇది. మా తాతి పత్రి ఊరు అంటుకునే పెన్నానది ఉంది. నీరు ఎప్పుడూ ఎండిపోయే ఉంటుంది. ఏట్లో నీళ్ళు ఉండేవి కావు. కానీ నది మధ్యలో ఫోరలతో (పార లాంటి సాధనం) తీసిన కాలువ ఒక టుండేది, మోకాలి లోతు నీళ్ళతో. ఏటి పక్కన ఉన్న గుడిసెల్లో ఉండేవాళ్ళం మేము. గుడ్డలు ఉతుక్కోడానికి కొట్టాల్లోని వాళ్ళు ఆ కాలువకి పోయే వాళ్ళు. అయాల పోయింది మామూలుగా నా భార్య. పెన్నానది చనంలో పొంగిపోయింది. ఉరుకెత్తి వచ్చేలోపల్నే నా రంగిని పొట్టబెట్టుకుంది. దీన్ని తల్లిలేం దాన్నిచేసి పోయింది." కోసయ్య గతం తలుచుకుని కుమిలిపోతూంటే చూడలేక అనునయించాను నేను "బాధపడకు" అంటూ.

"లేదు, బాబూ, నేను పోయినా బాగుండేది."

"అదేంమాట, నీ పెన్నకు అప్పుడు దిక్కుండేదా?"

"నిజమే, బాబూ, నిజమే. కానీ, దీన్ని... దీన్ని ..."

"నీవేం బాధపడకు, కోసయ్యా, ... ఆఁ, అన్నట్లు అమ్మాయి ఎవరి పోలిక? నీ పోలికా? లేక తల్లిదా?"

"తండ్రిపోలికే, బాబయ్యా. నా నోట్లోంచి ఊడి పడిందనే వారు."

అమ్మాయి కోసయ్య పోలికా? అయితే అమ్మాయి కళ్ళు ...? కోసయ్య కళ్ళేనా? ఓహో! ఎంత అందగత్తె ఈ పెన్న! అసలే అందమైన శరీర సౌష్ఠవం. ఇవి నీలి కళ్ళు కూడా జత అయితే!

"కోసయ్యా... నిన్ను చూచినప్పుడే అనుకున్నాన్నేను."

"ఏమని, బాబూ?"

"నీ వెంత చక్కని కళ్ళని."

"ఏం చేసుకోను, బాబూ, కళ్ళని."

"పిచ్చివాడా! అందమా టనకు. ఈ కళ్ళే మనకు ..."

"అయ్యా, ఎళ్ళేదా నేను..." నా మాటలకి అడ్డు వస్తూ అంది కోసయ్య కూతురు పెన్న.

"కూచో, పెన్నమ్మా, అయ్యగారితో నీ విషయం చెప్పాలనే గదమ్మా నిన్ను పిలిచింది. కూచోమ్మా" అన్నాడు కోసయ్య. పెన్న వెనక్కి జరిగి నిన్ను నిండుగా పమిట లాక్కుని అటుకేసి తిరిగి కూచుంది. కొనదేరిన ముక్కు, కోల ముఖంలోని చిన్ని పెదాలు, పెడదైన

మా సరికొత్త ప్రచురణలు
ఆరెకపూడి (కోడూరి) కౌసల్యాదేవి
• శిలలు-శిల్పాలు. 9.00
వాసిరెడ్డి సీతాదేవి
• మరోకృష్ణుడి కథ. 10.00
చిట్టూరెడ్డి సూర్యకుమారి
• కృష్ణప్రియ-6.00 • జీవితచిత్రాలు-6.00
కోరుకున్న రెండిటికి డబ్బు M.O. చేసిన వారికి పోస్టేజి ఉచితం!
నవజ్యోతి పబ్లికేషన్స్
ఏలూరు రోడ్. విజయవాడ-2.

నుదుటి మీద విలాసంగా ఎగురుతూన్న ముంగురులు... పెన్ను ప్రొఫైల్ పొందికగా కనిపిస్తూంది. బారెడు వల్కని జడ కింద గడ్డి మీద నల్ల తాచులాపడుంది. కళ్ళు—కళ్ళే కనిపించటం లేదు.

"కోనయ్యా?"

"ఏమయ్యా."

"వెళ్ళిపోతున్నానోయ్ రేపు నేను."

"వెడుతున్నారా, బాబూ!" ఆ స్వరంలో ఏదో ఆత్రత కనిపించింది.

"ఆఁ. వచ్చిన పనయిపోయిందిగా."

"బాబూ, మీరు నన్ను మరిచి పోయినగాని నేను మరచిపోలేను, బాబూ, మిమ్మల్ని. మరచిపోలేను. వాళ్ళు నాకు మీరే ఓ దారి చూపించాలా... మీరే ... మీ చేతుల్లోనే పెన్నును ఉంచుతున్నాను."

"ఏమయిందిప్పుడు నీకు..." అన్నా ప్రేమ కొద్దిగా

ఇదుగో

చంటిపిల్లల సంరక్షణలో ఒక కొత్త ఆలోచన

దెడ్డీలను క్రిములు లేకుండా ఉంచేందుకు

పాపాయి మురికి దెడ్డీలకు, దుప్పట్లకు, బట్టలకు ఎన్నో క్రిములుంటాయి. ఎంత ఉతికినా అవి పోవు. ఉతికే నీటిలో బంగారు రంగు డెట్టాల్ కొద్దిగా కలిపినట్లయితే, అవి పరిశుభ్రంగానే కాకుండా. క్రిములు లేకుండా కూడా ఉంటాయి. అత్యంత సురక్షితంగా, బాగా ఉతికేందుకు డెట్టాల్ వంటిదేదీ లేదు. మీ పాపాయికి ఆ ప్రత్యేక డెట్టాల్ సంరక్షణ అవసరం లేదా ?

డెట్టాల్ నమ్మకమైనది. చంటిపిల్లల దెడ్డీలుతికేందుకూ, స్నానానికీ, గెడ్డం గీసుకొనేందుకూ కూడా. ఇక తెగినప్పుడూ, దెబ్బ తగిలినప్పుడూ దీని అవసరం వేరే చెప్పాలా ? దీనిలో నయం చేసే గుణం ఉంది.

డాక్టర్లు విశ్వసించేది

డెట్టాల్

మీ సురక్షత కోసం

RCI

రెకిట్ అండ్ కోల్మన్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్

LINTAS/DTL-2-203 TL

వినుగును ప్రదర్శిస్తూ, లేచి వెళ్ళిపోవాలని మోకాటిపై చేతుల్ని ఉంచుకుని.

"కోపగించుకోకండి, బాబూ. మీరు పేర్న వైద్యులు గదా! మీతో నాకు పనుంది. మీరు నా కో సాయం చెయ్యాల." కోనయ్య కంఠంలో ఏదో జీర కనిపించింది సారి నాకు. అయినా ఈ లేనిపోని తద్బవం ఏమిటి అన్న వినుగు లేకపోలేదు నాలో.

'పెన్న కోసం నేనేమయినా ఇస్తాను. దాన్ని. . . దానికి. . .'

'చెప్పు. ఏమిటది?'

"కళ్ళు తెప్పించాల."

ఏమిటి? కోనయ్య కూతురికి కళ్ళు లేవా? కళ్ళు లేవా? ఆ అమ్మాయి గుడ్డిదా? అంత అందం అనవసర మయిందేనా? ఆ కళ్ళు జీవం లేనివేనా? హే భగవాన్. ఏమిటీ వివరీతం? తండ్రి కళ్ళు అంత అందమైనవి, అతని కూతురికి కళ్ళే లేవు. అవే కళ్ళు ఆ చిన్నదానికి ఉంటే?. . . ఏమిటి నీ లీల?

ఆ తరవాత కొన్ని రోజులు పెన్న కళ్ళ మీద ఎన్నో పరీక్షలు చేసి చూశాను. ఆప్తాల్మాలజీలో నా బుర్ర ఎంత పదునెక్క గలదో అంతా చేసి చూశాను. మెడికల్ డాటాని ఎంతో సేకరించి, ఎన్నో పుస్తకాలు రిఫర్ చేశాను, పెన్నకి కళ్ళు రావడానికి ఏమయినా అవకాశం ఉందేమోనని. స్వయంగా నేనే కాక మరో నలుగు రయిదుగురు వైద్యుల చేత పరీక్ష చేయించాను, నాకు తెలియని కొత్త విషయాలు ఏ బుర్రకైనా తోస్తాయేమోనని. ఏ డాక్టరయినా పాజిబిలిటీ ఉందంటా రేమోనని. ఆ చిన్నారికి కళ్ళు వస్తా యంటారేమో నని. కానీ లాభం లేకపోయింది.

'లాభం లేదు, కోనయ్యా, లాభం లేదు.'

పెన్న తండ్రి వంచన విలువని తడియారని జీవం లేని కళ్ళని నాటి నాటికీ ఒత్తుకుంటూంది. కోనయ్య సంగతి చెప్పనక్కర లేదు.

"పెన్నకు కళ్ళు. . . రావే. . . రా. . .వా?"

'లేదు. నా మేధస్సు నంతా ఉపయోగించాను. కానీ ఏం పనికి రాకపోయింది. ఆమెకి చూపు రావటం దుర్లభం.'

'చూడండి, బాబూ. నేను డబ్బు ఇవ్వలేనని జంకు తున్నారేమో? చెప్పండి. ఫలానం అవు తుందని చెప్పండి. ఈ జన్మలో కాకపోయినా వచ్చే జన్మలో నైనా సరే అప్పు తీరుస్తాను. మీ డబ్బు మీకు అప్ప చెబుతాను. నా పెన్నను చూడండి, బాబూ. ఆ అందాన్ని చూడండి. కళ్ళు లేక ఎంత విస్తారంగా ఉన్నాయో చూడండి. బాబూ, నా చర్మం ఒలిచి మీకు చెప్పులు కుట్టిస్తాను. పెన్నకు కళ్ళు వచ్చేట్టు చూడండి.' కోనయ్య ఆవేశం హద్దులు మీరిపోతూంది. కానీ నేను కాదు కదా, నాకు చదువు చెప్పిన గురువులైనా ఏం చేయలేరు. నా విజ్ఞానం, నా ప్రఖ్యాతి ఏమీ పనికిరాకుండా పోయాయి. అయితే ఒకటి అలా పూర్తిగా అవకాశం లేదని మాత్రం చెప్పలేను. ఉంది. ఎవరైనా ఆమెకి కళ్ళు దానం చేయ గలిగితే ఆ కళ్ళు ఆపరేషన్ చేసి ఈమెకి అమరించ వచ్చు. పోనీ ఆపనైనా చేద్దామనిపించింది. అదే విషయం కోనయ్యతో అన్నాను.

'నీ వేం బెంగ పెట్టుకోకు. చూద్దామన్నానుగా.'

'చూద్దాం కాదు. చేసి తీరాళి' అన్నాడు తల గుడ్డని విప్పి కండువాలా భుజంమీద వేసుకుని కోనయ్య.

ఐ బ్యాంక్‌తో కాంటాక్ట్ చేశాను. స్టాకులో కళ్ళు లేవన్నారు అక్కడ. ధర్మాత్ము లెవరైనా, దేహం చాలిం చాక తమ కళ్ళని దానం ఇస్తూ విల్లు వ్రాస్తే, ప్రాణం పోయిన గంటలోగా ఆ కళ్ళను అప్పటి కప్పుడు ఆపరేషన్ చేసి తీసి కొన్ని రసాయనిక పదార్థాల సహాయంతో, కృత్రిమమైన శీతోష్ణమానక యంత్రాలతో అట్టే పెట్టి ఉంటాయి, కావలసినప్పుడు తీసి వాడుకోవటానికి. కానీ అలాంటి దయా బుద్ధి, ధర్మచింత మన దేశంలో కాస్త తక్కువనే చెప్పాలి. మనకి బతికి నప్పటికంటే జీవి చచ్చినప్పుడే శాస్త్రాలు, ధర్మాలు ఎక్కువ. చచ్చిన జీవి కళ్ళు తీసేస్తే మళ్ళీ జన్మలో ఆ జీవి కళ్ళు లేనివాడవుతాడన్న మూఢ నమ్మకం ఉంది. పసే మెరా అంగీకరించ రందుకే. ఎంతో విలు వయిన నేత్ర సౌందర్యం అంతా బుగ్గి అయిపోవాలి సిం గారు కానీ, అవే కళ్ళు ఇంకో చీకటి బతుకులో చిరు దివ్వెలు వెలిగిస్తాయని తెలుసుకోరు. తెలిసినా ఒప్పుకోరు. ఇదీ మన సంస్కృతి.

'చూద్దాంలే, కోనయ్యా. అమ్మాయి పేరు రిజిస్టర్ చేసి ఉంచాను. ఆసుపత్రిలో పెద్ద డాక్టర్ గారితో చెప్పి ఉంచాను. ఈ సారి ఎవరైనా ఎక్కడైనా కళ్ళు దానం చేస్తే ఆ కళ్ళని మన పెన్నకి. . .' అన్నా నేను అనునయిస్తూ.

అంతదాకా తండ్రి చాటుగా ఉన్న పెన్న నా వాక్యాలు విన్నది కాబోలు, గబుక్కున ముందుకు వచ్చి నిలుచుంది.

'బాబూ, ఏవీ మీ కాళ్ళు—కాస్త దగ్గిరకండి. ఓసారి దండం పెట్టుకోనివ్వండి' అన్నది, నా కాళ్ళకోసం రెండు చేతులతో తడ్పాడుతూ పెన్న.

'తల్లీ, నేను ఏమీ చేయలేనమ్మా. కానీ ఒక్కటి నీకు హామీ ఇస్తున్నాను. నీకు కళ్ళు నీ జీవితంలో తెప్పించగలను' అన్నా నేను.

కాళ్ళ వద్ద వంగి నా పాదాలు తడి కళ్ళతో స్పృశించింది. పెన్న భుజాలని మతారంగా ఎత్తి అక్కున చేర్చుకున్నాను.

'బాబూ' అంది పెన్న ఆశ్చర్యంగా. నిజానికి ఆ పదంలో, ఆ శబ్దంలో ఆశ్చర్యం కన్నా ఆనందం ఎక్కువ కనిపించింది.

'ఎలా, బాబూ?' అన్నాడు కోనయ్య.

'ఎలాగేమిటోయ్. కళ్ళు తీసి కళ్ళుంచుతారు. నా చిట్టి తల్లి నాలుగు వైపులా చూచి నవ్వుతూ. . .' అన్నా నేను.

'నా కర్థం కావడం లేదు' అంది పెన్న. పెన్న స్వరంలో కాస్త అనుమానం కనిపించింది.

'అర్థం కాకపోవటాని కేముందమ్మా! ఇన్నాళ్ళూ నీవు గడిపింది గుడ్డి జీవితం. కానీ ఇక తొందరలో నీ వీ ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని నీ కళ్ళతోనే చూడగల వంటున్నాను.'

'దానికయినా వేరే కళ్ళు కావాలి కదా, బాబూ?'

'నిజమే ... అందుకేగా నే నలా అన్నది. ఎప్పుడో చెప్పలేను గానీ, నీ జీవితంలో నీకు కళ్ళు వస్తాయ్యని. చూడు, కోనయ్యా, ఇప్పుడు నా వయసెంత అంటావ్? ఇంకెన్నేళ్ళు బ్రతుకుతానంటావ్ నేను? నా తరవాత నా కళ్ళుమాత్రం ఉంటాయి. ఒక్కటి కాదు. నా రెండు కళ్ళూ పెన్నకి అమర్చాలి. ఆ గే నేను నీ బు

కాడండి ముఖ్యంగా అలస్యమైన, క్రమముగాకాక పోయిన, బాధతో కూడిన, లేక ఆగిపోయినబహిష్టకు

SEALED PACKING 28 & 14 TABLETS
AVAILABLE AT ALL CHEMISTS

Mfrs: SEENU & CO., MADRAS-21

నెలసరి రు. 5/-ల వాయిదా చెల్లుబడి మీద

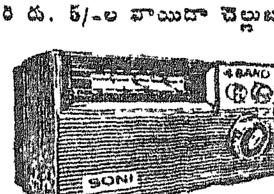

సోనీ సూపర్ డీలక్స్ 4 బ్యాండ్ల ట్రాన్సిస్టర్ రు. 225/-ల ఖరీదగునది ఇప్పుడు నెలసరి రు. 5/-ల సులభమైన వాయిదా చెల్లుబడి మీద లభిస్తుంది. మొట్ట మొదట వచ్చిన ఆర్డరుకు ఒక గోడ గడియారం ఉచితము.

MAYUR TRADERS (INS. APW)
P.B. 95 ALIGARH

ప్రత్యేక రివాల్వర్లు

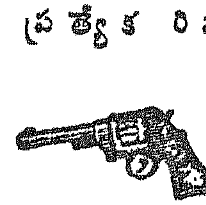

లైసెన్సు అవసరం లేదు. జర్మన్ మాడెల్. దొంగలు, క్రూర మృగము లవారినుండి మిమ్ము కాపాడుకొనండి. విలాస యాత్రలు, ప్రయాణములు, నాటకాలకు ఉపయోగ కరమైనవి. ఆరు షాట్ల ఏర్పాటుతో ఆటోమాటిక్ ది. తేలికైనది. మెరుపుల్లా గొలిపే నిప్పు మిమ్ము ప్రమాదము నుంచి రక్షిస్తుంది. 200 తప్పలు ఉచితం. అదనపు రవ్వలు నూరు రు. 5 లు. మాడెల్ నం. 666 రు. 22/50. మాడెల్ నం. 777 రు. 27/50. మాడెల్ నం. 888 రు. 35/50. మాడెల్ నం. 999 రు. 40/50. పోస్టేజి రు. 6/50. లెదర్ కేసు రు. 10 లు.

INTERNATIONAL AGENCIES
(WAP)
ALIGARH - 2.

దేహపుష్టికి ఆరోగ్యానికి
పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
జీవామృతం
1898 నుండి ప్రసిద్ధి గాంచినది
ఆయుర్వేదాశ్రమం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
మద్రాసు 600 017

ఉచితము : ఉచితము :
తెల్లమచ్చలు
అన్నిరకాల మచ్చలను, ఎరుపురంగును మా ప్రఖ్యాత మందు అయిదు రోజులలో మాన్పును. త్వరలోనే చర్మము సహజమైన రంగు పొందగలదు. ప్రచారము నిమిత్తం ఒక సీసా మందు ఉచితంగా పంపబడును. వెంటనే వ్రాయండి. వివరాలకు :
BHARAT AYURVEDASHRAM
P. O. Katri Sarai (Gaya)

VVN
వందరూపాయలకు
Rs. 200/-
విలువచేసే నవలలు
ప్రముఖ రచయితలు
గిరిజశ్రీ భగవాన్
తెంపరాల
కృష్ణమోహన్
కరణ్ కుమార్
విశ్వమోహన్
ఎం. ఆర్. ప్రసాదరావు
కాశీ శెట్టి మొదలగువారి
పూర్తి సొమ్ము M O చేయాలి
V.P.P ద్వారా కోరువారు Rs 20 అడ్వాన్సుగా పంపాలి అడ్వాన్సు లేనిదే V.P.P లు పంపబడవు
వివరాలకు
వి.వి.ఎన్. ఎంటర్‌ప్రైజస్
మద్రాసు-600024

వ్రాస్తాను.'

"బాబూ! వద్దు, బాబూ, వద్దు. అంత సాహసం చేయకండి. నా కోసం మీ వంటి ధర్మాత్ములు, మీ వంటి దయాపరులు మాటవరసకైనా చావు కోరవద్దు. నాకేం? కళ్ళు లేవన్న దొక్కటే తప్ప ... చూడలేనన్నది తప్ప? అయినా నా మనసుతో నే నెన్ని చూడటం లేదు. అన్నీ చూస్తున్నాను. ఇప్పుడు డాక్టరు బాబుని కూడ చూచాను. అందరూ బయట రూపాన్ని చూస్తే నేను లోపలి రూపాన్ని చూస్తాను, కదయ్యా' అంటూ గబుక్కున వంగి నా కాళ్ళమీద పడిపోయింది.

'అంటే, బాబూ, నీకు తెలీక అడుగుతాను ...'

'చెప్పు కోనయ్యా ...'

'ఎవరి కళ్ళయినా సరిపోతయ్యా ...'

'ఆ. ఏం? అనుమాన మెందుకు వచ్చింది?'

'ఏం లేదు. ఊరికినే. అయితే, బాబూ, నాకళ్ళు—నా కళ్ళెంతో అందంగా ఉన్నాయని అన్నారు కదా మీరే ఒసారి. నా కళ్ళను నా కూతురికే ఉంచితే ఏమవుతుంది. నేను ఇంతదాంక దానికళ్ళయినాను. దారి చూపాను. ఇకనుంచి నా కళ్ళే దాని కళ్ళయి దారి చూపుతాయి.'

'అయ్యో! వద్దయ్యా! వద్దు. నాకోసం ఎవరూ ప్రాణాలు తీసుకోవద్దు. నాకు నా అయ్య కావాలి. పది కాలాల పాటు ఈ పాదాల దగ్గర నిర్భయంగా ఉండాలనే అదృష్టం కావాలి. నాకు అన్నిటాలోడయిన ఈ అనదాని నేను వదల్లేను' అంది పెన్న దృఢంగా.

ఆ నాటి మంచే నాకు నా జీవిత పరమార్థ మేమిటో గోచరించింది. మనిషిలా బతకటం నేర్చుకున్నాను. ఇంకా వివరంగా చెప్పాలంటే, కళ్ళున్న మనిషిలా బతకటం నేర్చుకున్నాను, పెన్నకు కళ్ళులేవు, కానీ, ఏం? పెన్న అందరి కంటె అన్నిటా మిన్న. గుడ్డిదే కావి, అద్దంలోలా అందరి మనస్సుని, దాని సౌందర్యాన్ని చూడగల ఎక్స్-రే కళ్ళున్నాయి ఆమెకు. మరి కళ్ళున్న నేను ఆమెకన్నా మిన్నగా బతికిన్నాడు కదా నేను కళ్ళున్న మనిషి నయి నందుకు గర్వపడాల్సింది! ఏమయినా నా కళ్ళని నా తరవాత పెన్నకే ఇవ్వాలని నిశ్చయించు కున్నాను.

పది రోజులు గడిచాయి. బయట లాన్‌లో పచ్చగడ్డి మీద పచార్లు చేస్తున్నాను. సూర్యుడు ఆకాశం అంతా చుట్టేసి కిందికి దిగిపోతున్నాడు. ఎర్రగా ఉన్న ఆ సూర్యుడు బాగా వరిపితే ఎరుపయ్యే కంటిలా కుంపించింది నాకు. అలా చూస్తూండగానే చీకటి పడిపోయింది. ప్రకృతి గుడ్డి దయింది.

'బాబుగారూ!' అన్న పిలుపు విని వెనక్కు తిరిగాను. పెన్న నిలుచునుంది అక్కడ.

'పెన్నా! నీవా? ఎప్పుడొచ్చావ్? ఎలా వచ్చావ్?' అన్నాను. ఆ మాట అంటూనే చేతిలోని పంచిని తీసుకుని మలో చేతిని అందించి నడిపించుకుని లోపలికి తీసుకెళ్ళి తాగేందుకు నీళ్ళిచ్చి విషయం చెప్పమన్నాను తీరిగ్గా కూచొని.

బోరుమంది పెన్న. మనసులోని మథన పూర్తిగా తగ్గిపోతేనే మనిషి మనసు మెత్తనవుతుంది. అందుచేత గుండె భారం తీరిపోయేలా ఏడ్చాక అడిగాను ఏం జరిగిందని, కోనయ్య బాగున్నాడా అని.

'అ చెప్పడానికే వచ్చాను, బాబూ! ఆ నాటి నుంచి అయ్య మంచినీళ్ళు ముట్టుకోటం లేదు. ఏమంటే చస్తానంటాడు. తన కళ్ళు నా కిస్తానంటాడు— నేను బాగుండాలంటాడు! హుఁ ఏం బాగూ? ఈ మనుషులంతా ఇంతే! ఎంతసేపూ తమవేపు నించే ఆలోచిస్తూంటారు. ఎదటి వారి గురించి ఆలోచించనే ఆలోచించరు. నాకు కళ్ళు రావాలని తనకి ఎంత ఆశ ఉందో, ఆయన ఆరోగ్యం బాగుండాలని నే ననుకుంటానని ఎందుకనుకోడు మా అయ్య? ఛీ. నే నంత స్వార్థపరురాలినా, బాబూ? నా అయ్యని పోగొట్టుకున్నాక ఆ కళ్ళు నేనేం చేసుకోను?'

పెన్నలో ఎంతో సంస్కారం ఉంది. అనుకున్నంత అనాగరకం లేదు. కనీసం మనసులో లేదు. ఇదే ఇంకో రయితే భాష వేరూ, దానిలోని భావమూ వేరుగా ఉండేది.

చూడు, పెన్నా! అన లంతకీ అయ్య వక్కడున దరి...

'పిచ్చిగానీ, బాబూ, చావు మాత్రం మనం అనుకున్నప్పుడూ రమ్మన్నప్పుడూ వస్తుందా. అందుకే అన్నారు, శివుడి ఆజ్ఞ లేందే చీమయినా చావదని. అప్పటికీ ఎన్ని సార్లు ప్రయత్నం చేశా డనుకున్నారూ? ఆ మందూ ఈ మందూ తిన్నాడు. చావలేదు. నా కళ్ళు రాలేదు. పద, య్యా అంటే ఒకే మొండి. . .' అంటూ నిశ్చలంగా కూచుని పెన్న.

'నన్నేం చేయమంటావు?'

'ఏమీ లేదు. ఆయన కళ్ళు నాకు సరిపోవని చెప్పండి.'

'దాని వల్ల లాభం?'

'తన చావు ప్రయత్నం మానుకుంటాడు.'

'చెబుతాను—నీ కోసం. కానీ ఇంకో విషయం.'

'ఏమిటది, బాబూ?'.

'ఒక వేళ మరోలా అనుకోవద్దు. ఏ విధంగానైనా, ఎప్పుడైనా ఆయన పోయా డనుకో. ఆ కళ్ళు. ఆ కళ్ళని ఎవరికీ ఇవ్వకు. అవి నీదే అటికిచలి. అటికిస్తాను. అవి నీ హక్కు. నీ అనుమతి లేంది ఎవరూ వాటిని తీసుకుపోలేరు. అందుకు నీ కేం అభ్యంతరం లేదు కదూ?' అన్నా న్నేను, వివిడిసి.

'లేదు. అయినా ఆయన పోయినప్పటికి కదా.'

'అంటే? ఏం? మీ అయ్య చిరంజీవా?'

'కాకపోవచ్చు. అలాగే నేనూ. . . నేనూ కాను కదా?'

'పెన్నా. ఛ. ఏం మాట అది?'

'నర్లేండి, బాబూ, అప్పటి మాట కదా?'

ఎంతో బుజ్జగించి, ఎంతో నచ్చ చెప్పి, విషయాలు వివరించి విప్పి చెప్పిన తరవాత కానీ మూర్ఖాన్ని వదల లేదు కోనయ్య. కానీ, నా కింకా అనుమానమే. కోనయ్య మనసు కోవల్లో ఎక్కడో అనుమాన బీజం ఉండనే ఉంది అన్నట్టు. ఇదేదో నేనూ, తన కూతురూ కలిసి ఆడుతూన్న నాటకం గానే అనుకుంటున్నట్టుంది. తను. . . తనని చావనీరాదని నేసిన ఎత్తుని ఊహించి నట్టే ఉన్నా యా కళ్ళు.

'పోన్లే, బాబూ. పెన్నకి కాకపోయినా ఇంకొకరి కయినా. . .' అన్నాడు అర్ధోక్తిలో ఆపేస్తూ అంతా విని కోనయ్య.

వాస్తవానికి ఆ నిశ్చయం నా కెంతో విన్నదయాన్ని కలిగించింది. కానీ చూస్తూ చూస్తూ నిండు ప్రాణాన్ని ఆత్మాహుతి చేసుకుంటూంటే ఎలా ఊరుకోను?

'చూడు, కోనయ్యా. చావు అందరికీ వచ్చేదే. అలా అని కోరి చావుని కొని తెచ్చుకుంటామా? ఎవరికో కళ్ళు పనికొస్తాయని నీ చావు నిలా అర్ధాంతరంగా

కొని తెచ్చుకోవటం న్యాయమేనా? ఆ మాటకి వస్తే ఎవరికో పనికొచ్చే కళ్ళను మనసులో ఉంచుకుని ప్రాణాలను పోగొట్టుకోవాలని చూస్తున్నావే—అదంత పెద్ద పనో ఒక్కసారి ఆలోచించు. విన్నావా, నీ కళ్ళనూ, మనసునీ, శరీరాన్నీ, అందచందాలనీ మూర్తీభవించిన దేవతను కావాలని కోరుకునే నీ కూతురి కోరికను కాదంటున్నావు. దీన్నే మనాలి? ఏనే పోతే ఇవన్నీ ఈ అమాయకురాలికి ఇంకెవరిస్తారు? దాని గతేం కావాలో ఆలోచించు.'

మనిషిలోని 'వీక్ పాయింట్'ని చిలు చూసుకుని ఉపయోగించుకోవటంలోనేఉంది ఎదటివాడి గొప్పతనం. నేను అందుకేం తీసిక పోలేదు. కోనయ్య నాకు బాగా తెలుసు. అతనికి అంత ప్రాణం కూతురు. ఆ పిల్ల కోసం ఆత్మాహుతినే చేసుకుంటున్నాడు. అంతటి అనురాగమూర్తిని ఆ కృత నిశ్చయం నుంచి అనటం అదేమంత గొప్ప పనిగా తోచలేదు. కాకపోతే సమయం చూచి చక్కని బాణం వేయగలిగిన నేర్పుని నాకు ప్రసాదించాడప్పటికీ ఆ దేవుడు. అది నా గొప్ప కాదు. ఆ చిన్నారి అదృష్టం. అది ఇది కాదంటే ఆ గదయా మయుడే నా రూపంలో అతని చావుని ఆపాడేమో? అంతే.

అక్కడి నుండి తిరిగి వచ్చాక నా లోనూ ఎంతో మార్పు వచ్చింది. ఆ లోపలే నాకు ఫారిన్ వెళ్ళే ఛాన్సు వచ్చింది—స్టేట్స్‌కి. ఆ ప్రయాణానికి ఏర్పాట్లు చేసుకోవటంలో ఈ కోనయ్య, పెన్నల విషయం పూర్తిగా మరిచే పోయాను. విమానంలో కూర్చుని దేశం విడిచిపెట్టి పోతున్నప్పుడు వాళ్ళు విలంగా ఒక్కసారి గుర్తుకు వచ్చినా, ఆ తరవాత మళ్ళెప్పుడూ గుర్తే రాలేదు నాకు. ఆ దేశం, ఈ దేశం అంతా చుట్టుకుని తిరిగి భారతదేశం రావటానికి ఆరు నెలలు పట్టింది. ఆ తరవాత మరో రెండు నెలలు వచ్చి పోయే విజిటర్స్‌తో క్షణం తీరిక దొరకలేదు. నాకు ఆ పత్రికా జేబో ఫండ్స్ ఉంది. నేను రాసిన ప్రతి కథో వచ్చి 'నా యాత్రా విశేషాలు'—'డాక్టర్ కళ్ళలో స్టేట్స్' అన్న రెండు విషయాల గురించి రెండు వ్యాసాలు వ్రాసి ఇమ్మంది. ఆ పనిలో మునిగి పోయి ఉన్నాను.

గణగణ ఫోన్ మోగింది.

రిసీవర్‌ని చేతికి తీసుకుని, మరో తీ పేపుని కుడి అర చేతో ఉడిచి చెవి దగ్గ రుంచుకున్నాను.

'నేను బాబాయ్' అని వినిపించింది గొంతుక.

పిడి కిటో దురలవాటు. 'హలో' అంటే 'హలో' అని అనడు. ఏమిటంటే అదంతే, నే ననను. అది నా పద్ధతి అంటాడు. బడుద్దాయి. ప్రస్తుతం ఏదో బాంకులో ఉద్యోగం వాడిది.

'ఆఁ ఏమిటోయ్?'

'సాయంత్రం ఏదైనా ప్రోగ్రాముందా?'

'ఎందుకేమిటి?'

"నీ కో సర్‌ప్రైజ్."

"ఏమిటో? ప్రమోషన్ గ్రటా వచ్చిందా?'

"చెబుతాగా. నా కోసం ఇవాళ స్పేర్ చేయ్, బాబాయ్. సరిగ్గా ఆరింటికి వస్తాను. వచ్చేటప్పటికి రంగన్నకి సారీ, అర్జంట్ ఆపరేషన్ అన్న చీటీ ఇచ్చి వెళ్ళకేం?

'ప్రయత్నిస్తా. అది సరే కానీ, వస్తాం అంటూ బహువచనం వాడుతున్నావ్—ఏమిటి కథ?'

'దాయల్ వుయ్, బాబాయ్, దాయల్ వుయ్.'

"సిపికి వస్తాయేమో" అంటూ ఫోను డిస్‌కనెక్ట్ చేసి తరిగి ప్రేపర్ సూ రుంచాను.

స్వయాన తమ్ముడికొడుకు కాదు గాని, అన్నగారికి అనురాగానికీ అంతకు మించిన సంబంధ మున్నవాడే. ఇంతన్నటి నుంచీ ఎరుగుదును వాడిని. బాబాయ్ అని వచ్చి దాని మాటలతో పిలిచే వాడు. అప్పుడూ, ఇప్పుడూ బాబాయ్, ఫలానా అంటూ ఎదిగీ ఎదగని మనసుతో అడుగుతూంటాడు, అదీ ఇదీ. వంట వాడిని పిలిచి రాత్రికి పార్టీ అరేంజ్‌మెంట్స్ చూడమన్నాను. వంటలు అద్భుతంగా ఉండాలని పురమాయించాను. ఈ లోపల నేను స్టేట్స్‌నుంచి తిరి వచ్చాక సావకాశంగా మాట్లాడింది లేదు నేను. ఈ నాడే అవకాశం దొరికింది. సరే, దాన్ని డిన్నర్ పార్టీగా మార్చేద్దా మన్న అయిడియా అప్పటి కప్పుడే తోచింది.

'ఎవరుదా వస్తారు' అన్నాడు అయ్యర్, వంట చెయ్యటానికి. అయ్యర్ నా అయిన వాళ్ళ అందరి రుచులూ, అభిరుచులూ ఎరిగిన వాడు. అతనికి ఫలానా వాళ్ళు వస్తున్నారని చెబితే చాలు, వాళ్ళ లొట్టలు వేసి కడుపుబ్బ తినేలా చేస్తాడు వంట.

చెప్పాను. నేను 'అపిడియా, సరిసరి' అంటూ లోపలి కెళ్ళాడు అయ్యర్. వ్యాసం వ్రాస్తూ వ్రాస్తూ అప్పుడప్పుడు ఆ యాత్రా అనుభవాలని పునారాలోకనం చేసుకుంటున్నాను. గంట ఎంతయిందో తెలియదు. కాలింగ్‌బెల్ మోగటంతో తిరిగి ఈ లోకంలో పడ్డాను. తలుపు తీయగానే ఎదురుగా వసూ వాడు...వాడి వెంట ఓ యువతి...

"ఓహో, కమాన్ మై డియర్ వాట్సన్" అంటూ దగ్గరికి వెళ్ళి వాడిని ఆప్యాయంగా హత్తుకుని వెనక నిలుచున్న పిరిని, చీరె తాలూకు వ్యక్తినీ చూచాను. నాజూకయిన యువతి తల ఎత్తి ముఖాన్ని చూచాను. కళ్ళు! అబ్బ, ఎంత అందమైన కళ్ళు! ఆ కళ్ళని ఎక్కడో చూచినట్లున్నాను. ఏదో స్మృతిపథంలో మెదిలినట్లనిపిస్తూంది... అవి. ఆ కళ్ళు...? ఎక్కడ చూచా న్నను? కానీ బాగా తెలుసు. ఆ కళ్ళు నాకు బాగా పరిచయమైనవే. కానీ ఫలానా అని గుర్తుకు రావటం లేదు—అంతే.

"ఏం బాబాయ్, ఎలా ఉంది."

'నీ మొహం లేవోయ్. అలా ఎదురుగా, డైరెక్ట్‌గా అడిగేస్తే ఎలా? కమాన్ విమెన్..." అన్నాను. ఆమె కళ్ళ లోకి మరీ గుచ్చిగుచ్చి చూస్తూ ఆస్వాదిస్తూ. నిజానికి నే నలా గడగడ మాట్లాడేస్తున్నానే కానీ నా మనసులో ఏదో సంచలనం కలుగుతూంది. అప్పను పరి, అంత అందమయిన కళ్ళని చూచి వసూ వాడు వలో పడకుండా ఉండగలడా?

భోజనం అయి పోయింది. స్టేట్స్ గురించి, నా యాత్ర గురించి చెబుతూనే ఉన్నాను. వాళ్ళ జీవిత విధానాన్ని చెబుతున్నాను. ఆచార వ్యవహారాలని చూచినంత వరకు వర్ణించి చెబుతున్నాను. అప్పుడప్పుడు వాళ్ళిద్దరూ చేసుకునే చిరు సగవులని గమనిస్తూనే ఉన్నాను. కానీ, అన్నింటినీ మించి ఆ అమ్మాయి కళ్ళు మాత్రం నన్ను చూపు తిప్పుకోనివ్వడం లేదు. నో డౌట్-అవి అందమైన కళ్ళే. కావయితే అలాంటి కళ్ళను కాదు, ఆ కళ్ళనే నే నెక్కడో చూచాను. ఎక్కడ? ఎక్కడ? అదే గుర్తు రాక, సతమతమయి పోతున్నాను.

ఆభరణాలు

అందంగా ఉన్నవారికి ఆభరణాలు ఎందుకు? అందమే వాటి మగవారిని ఆకర్షించ గానికి. బంగారు ఆభరణాలు అందాన్ని పదింతలు పెంచి, మనస్సును సైతం రంజింప చేస్తాయి. అందుకే ఎంత అందగత్తె అయినా బంగారు నగలు కోరడం. — శివర్

'బాబాయ్, మమ్మల్ని ఆశీర్వదించు' అన్నారు వాళ్ళిద్దరూ చేతితో చేయి వేసుకుని, జంటగా నిలుచుని.

'లక్కీ, రియల్లీ. షూర్ అయిస్ ఆర్ బ్యూటిఫుల్. ఆమె కళ్ళు అత్యంత అందంగా ఉన్నాయి. ఓహ్ గుడ్. డార్క్ అండ్ డీప్. బ్లూ అండ్ గ్లోరియస్.'

'ఎస్, బాబాయ్. కళ్ళ డాక్టర్‌వి అనిపించుకున్నావ్. యూ హేవ్ ప్రూవ్‌డ్ యువర్ సెల్ఫ్ టు బి యు ఆఫ్ స్పెషలిస్ట్.'

వెళ్ళిపోయారు వాళ్ళు. కానీ, కాని నా మెదడులో ఆమె కళ్ళ గురించి ఆలోచనలు వెళ్ళిపోలేదు. నా మెదడు నంతా గాలించేస్తున్నాను. కోన కోనలో..., కోన... కోనయ్య . . . . ఆఁ దొరికింది. ఆ కళ్ళు కోనయ్యవి. కోనయ్యవి. అవును. నేను మరిచి పోలేను వాటిని. నా మేధాశక్తి మీద నాకు బాగా నమ్మక ముంది. అవి అవే కళ్ళు అయితే. . . పెన్న? పెన్నకి రాలేదా అవి? పెన్న గుడ్డిది గానే ఉందా? కోనయ్య చచ్చిపోతే. . ."?

వెంటనే హైదరాబాదుకు ట్రంక్ బుక్ చేశాను, ఆసుపత్రికి.

'సారీ, డాక్టర్. . . నేను. . .' అటు వైపు నుంచి జవాబువచ్చింది. నేను కోనయ్య కళ్ళని పెన్నకు... పెన్నకు మాత్రమే రీయిన్ స్టేట్ చెయ్యమని చెప్పిన చీఫ్ సర్జన్‌ది.

'వ్హా,నా, డాక్టర్. యూ హేవ్ డీసీవ్‌డ్ మీ. నన్ను మోసం చేశారు.' గట్టిగా ఫోనులో అరిచాను నేను.

'డోంట్ గె టెక్సైటెడ్, మై డియర్ డాక్టర్. జస్ట్ లిజన్ మీ, ప్లీజ్. మీరు స్టేట్స్‌కి వెళ్ళిన పదిహేను రోజులకే ఇది జరిగింది. ఆ నాడు నా కింకా బాగా గుర్తు. ఆ అమ్మాయి వచ్చింది నా దగ్గిరికి. వాళ్ళ నాన్నకి సడన్‌గా డెత్ వచ్చిందని. కళ్ళు మీరు చెప్పినట్లు తనకు ఆ కళ్ళని అమర్చమని వేడింది. నేను చెడుతున్నాను. అంతలో వచ్చింది 'ఫోన్ కాల్' పురుషోత్తంగారి దగ్గర నుండి. ఆ కోనయ్య కళ్ళు తన 'నీస్'కి ఆపరేషన్ చేసి ఉంచాలని. డాక్టర్, అయ్ వాజ్ హెల్ప్ లెస్. అయివాజ్ రియల్లీ హెల్ప్‌లెస్. పురుషోత్తంగారే కాదు, ఆ 'నీస్' తాలూకు పెద్ద పొజిషన్‌లో ఉన్న మరో వ్యక్తికూడా ప్రెజరయిజ్ చేశారు. ఆఫ్‌కోర్స్. అప్పటికీ నేను చెప్పాను—కనీసం ఒక్క కన్నయినా ఉంచమని. నో. నో. నా మాట వినలేదు. డాక్టర్. డాక్టర్. ఆర్యూ దేర్. . ."

ఫోన్‌లో అవతలి వేపు గొంతుక అలా అరుస్తూనే ఉంది. నా కేం వినిపించడం లేదు. కోనయ్య నీలి కళ్ళు కనిపిస్తున్నాయి. పెన్నతల్లి జీవం లేని తడి కళ్ళు మాత్రం కనిపిస్తున్నాయి. అంతే.